

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-427

Chișinău

«22» august 2015

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.582 din 21 august 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege -
Ministerul Justiției.

Anexă:

1. Hotărîrea Guvernului nr.582 din 21 august 2015 -
2 ex. (limba română și rusă)
2. Proiectul de lege nominalizat (limba română și rusă)
3. Nota informativă (limba română și rusă)
4. Expertiza Centrului Național Anticorupție

**Secretar General
al Guvernului**

Serghei Palihovici

Ex: S. Ganaciuc
Tel.: 0 22 25 04 53

24 08 308 15

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 582
din 21 august 2015
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VALERIU STRELEȚ

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 236 alineatul (1), după cuvîntul „telegrafică” se introduc cuvintele „, , prin telefax”.

2. Articolul 317 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:
„(2¹) Președintele ședinței de judecată este obligat să informeze părțile despre faptul că ședința de judecată se înregistrează audio și/sau video.”

3. Articolul 336:
la alineatul (2), propoziția a treia se exclude;
la alineatul (4), propoziția a doua va avea următorul cuprins:
„După ședința de judecată, înregistrările audio și/sau video ale ședinței de judecată sînt folosite de grefier pentru a verifica exactitatea procesului-verbal.”;
la alineatul (5), propoziția a doua va avea următorul cuprins:
„Participantii la proces sînt înștiințați în scris despre posibilitatea de a primi copii de pe înregistrările audio și/sau video ale ședinței de judecată.”

Art. II. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 130-134, art. 415), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 194 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:
„(2¹) Președintele ședinței de judecată este obligat să informeze participanții la proces despre faptul că ședința de judecată se înregistrează audio și/sau video.”

2. Articolul 275:

la alineatul (2), propoziția a treia se exclude;

la alineatul (4), propoziția a doua va avea următorul cuprins:

„După ședința de judecată, înregistrările audio și/sau video ale ședinței de judecată sînt folosite de grefier pentru a verifica exactitatea procesului-verbal.”;

la alineatul (5¹), propoziția a doua va avea următorul cuprins:

„Participanții la proces și reprezentanții lor sînt înștiințați în scris despre posibilitatea de a primi copii de pe înregistrările audio și/sau video ale ședinței de judecată.”.

Art. III. – La articolul 382 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 3–6, art. 15), cu modificările și completările ulterioare, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă. Citarea se poate face și prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, poștă electronică sau prin orice alt sistem de mesagerie electronică în cazul în care autoritatea dispune de mijloacele tehnice necesare pentru a dovedi că citația a fost primită.”

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au condiționat elaborarea proiectului

Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptată prin Legea nr. 231 din 25 noiembrie 2011, a prevăzut în calitate de obiectiv general „*edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție*”. În acest context, asigurarea eficienței sistemului de justiție, poate fi realizată, inclusiv prin informatizarea sistemului judecătoresc.

În Raportul “**privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova**”¹ s-a precizat că informatizarea sistemului judecătoresc este o prioritate pentru Republica Moldova, fiind un element indispensabil pentru funcționarea și gestionarea justiției în condițiile în care numărul de dosare este în continuă creștere. Automatizarea instanțelor de judecată reprezintă un element care trebuie să vină în ajutorul atât al judecătorilor, cât și al cetățenilor, contribuind, astfel, la consolidarea independenței judecătorești, asigurarea transparenței în activitatea instanțelor de judecată și sporirea calității actului de justiție. Automatizarea deplină a instanțelor judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD) și a Sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată ”SRS Femida”, a avut drept scop sporirea considerabilă a eficienței și eficacității procesului de înfăptuire a justiției.

În 2009, grație suportului financiar din partea Programului pentru Buna Guvernare, finanțat de Fondul „Provocările Mileniului” și administrat de către USAID, toate sălile de judecată din instanțele de judecată din Moldova, amenajate la acel moment, au fost dotate cu seturi de înregistrare audio a ședințelor de judecată. Totuși, practica a arătat că o bună parte a instanțelor nu utilizează mijloacele de înregistrare audio a ședințelor de judecată, fapt demonstrat ulterior și de datele prezentate în Raportul “**privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova**”.

Anume faptul neutilizării sistemelor de înregistrare audio de către instanțele de judecată, a servit temei pentru a include în Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 6 din 16 februarie 2012, măsuri orientate spre asigurarea implementării efective a sistemului de înregistrare audio/video a ședințelor de judecată, precum și a sistemului e-justiție. De asemenea, necesitatea intervenției legislative în partea ce se referă la modul de înregistrare audio a ședințelor de judecată, a fost inclusă și în Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 669 din 2 septembrie 2013.

În contextul celor menționate mai sus, în vederea realizării Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 și angajamentelor asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, Ministerul Justiției a elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Descrierea detaliată a modificărilor și completărilor este prezentată detaliat în punctele ulterioare a prezentei note informative.

Finalitățile urmărite

Prin promovarea prezentului proiect se urmărește sporirea eficienței și transparenței sistemului

¹Raport privind rezultatele evaluării implementării sistemului de înregistrare audio a ședințelor de judecată SRS FEMIDA și a dispozitivelor portabile (dictafoane) în instanțele judecătorești din Republica Moldova, USAID și Rule of Law Institutional Strengthening Program (ROLISP), Chișinău, iulie 2013, pag. 3.

judecătoresc, precum și asigurarea respectării drepturilor și intereselor participanților în proces. Suplimentar, proiectul va contribui la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană.

Modul de reglementare a problemelor abordate în proiect de legislație și documentele strategice în vigoare

Așa cum a fost menționat, proiectul legii este conform și elaborat întru executarea unor documente de politici în vigoare precum:

- Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016;
- Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016.

Prin urmare, proiectul legii conține reglementări orientate spre implementarea **Direcției strategice 1.2. „Sporirea transparenței și a eficienței sistemului judecătoresc”, Domeniul specific de intervenție 1.2.2.**

Dacă ne referim la PA SRSJ, atunci proiectul de lege vine să asigure implementarea **acțiunii 1.2.2.(10)**, care prevede revizuirea Codului de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003, a Codului de procedură penală nr. 122-XV din 14 martie 2003 și a Codului contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 în vederea asigurării gestionării electronice a dosarelor (întocmirea tuturor actelor procesuale în format electronic; citarea părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc.

În vederea executării acțiunii 1.2.2.(10) din PA SRSJ, au fost deja operate modificări, atât în Codul de procedură civilă, cât și Codul de procedură penală, prin Legea nr. 155 din 5 iulie 2012 și, respectiv, Legea nr. 66 din 5 aprilie 2012. Totuși, deși acțiunea menționată prevedea necesitatea operării unor modificări în Codul contravențional, asemenea modificări nu au fost operate.

În partea ce se referă la modificările operate în Codul de procedură civilă și Codul de procedură penală, menționăm că acestea vin să asigure **executarea pct. B.1.1.(2) din Matricea de politici**, parte integrantă a Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției, semnat la Bruxelles la 14 iunie 2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.669 din 2 septembrie 2013.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificările propuse la Codul de procedură penală și Codul de procedură civilă (Art. I și II din proiect)

După cum s-a menționat anterior, aceste amendamente au la bază angajamentele asumate de Republica Moldova față de Uniunea Europeană și care se regăsesc în Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al reformei justiției. Matricea de politici, la pct. B.1.1.(2) prevede că Ministerul Justiției urmează să inițieze modificări ale legislației în Codul de procedură penală, în vederea excluderii sintagmei „dacă nu este posibil” care se referă la obligația înregistrării audio a ședințelor de judecată și introducerii obligației pentru judecător de a informa părțile în proces despre dreptul acestora ca procesul să fie înregistrat audio.

Prin urmare, proiectul de lege intervine cu amendamente la art. 317 din Codul de procedură penală prin care se stabilește obligația președintelui ședinței de judecată de a informa părțile despre faptul că ședința de judecată se înregistrează audio și/sau video. Totodată, de la art. 336 alin. (2) din Codul de procedură penală a fost exclusă propoziția *“în cazul în care utilizarea acestora nu este posibilă, judecătorul dispune, printr-o încheiere motivată, desfășurarea ședinței de judecată în lipsa mijloacelor de înregistrare audio și/sau video ori a altor mijloace tehnice”*. Această modificare presupune faptul, că toate ședințele de judecată urmează a fi înregistrate audio și/sau video. Urmare a modificărilor operate la art. 336 alin. (2) a fost necesară intervenția la alin. (4) și (5) a art. 336 Codul de procedură penală.

Suplimentar, deși acțiunea 1.2.2.(10) din PA SRSJ prevede necesitatea revizuirii Codului de procedură penală în scopul asigurării citării părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc., în prezent art. 236 din Cod reglementează doar citarea prin intermediul poștei

electronice, prin notă informativă sau telegrafică. Astfel, proiectul propune operarea modificărilor la articolul sus-menționat în vederea includerii posibilității citării părților, inclusiv prin telefax.

Reieșind din faptul că regulile procesuale de examinare a cauzelor trebuie să fie aceleași, indiferent de categoria de cauze examinate, fie civile, fie penale, s-a considerat necesară **operarea unor modificări similare și în Codul de procedură civilă (Articolul II din proiect)**.

Modificările propuse la Codul contravențional (Articolul III din proiect)

În prezent, atât Codul de procedură penală, cât și Codul de procedură civilă, conțin prevederi ce se referă la citarea părților și comunicarea cu părțile prin telefax, poșta electronică etc. Asemenea prevederi, însă, nu se regăsesc în Codul contravențional. Din aceste considerente, proiectul intervine cu modificări la art. 382 alineatul (2). Modificările date ar avea un impact pozitiv asupra asigurării accesului liber la justiție, precum și termenelor de examinare a cauzelor.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocarea resurselor financiare suplimentare. Or, utilajul tehnic, necesar funcționării SRS FEMIDA, PIGD și poștelor electronice deja au fost achiziționate cu suportul USAID ROLISP, sălile de judecată din instanțele judecătorești fiind deja utilizate cu tehnica necesară.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului proiect de lege, cadrul normativ conex nu necesită a fi modificat.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

Urmare a investirii noului Guvern, proiectul a fost remis repetat spre coordonare tuturor organelor interesate, fiind plasat pe pagina web a Ministerului Justiției, pentru a fi consultat public. În mod special a fost solicitată opinia Consiliului Superior al Magistraturii, Procuraturii Generale, Curții Supreme de Justiție, Ministerului Afacerilor Interne, Centrului de Resurse Juridice din Moldova, Programului USAID de consolidare a instituțiilor statului de drept (ROLISP).

Constatarea expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție.

În rezultatul efectuării expertizei anticorupție, în proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele internaționale anticorupție, din textul proiectului nu rezultă promovarea unor interese/beneficii de grup sau individuale în detrimentul interesului public, nu au fost identificate cerințe excesive care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati. De asemenea, nu au fost identificate norme de trimitere, blanchetă sau în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

Ministru

Vladimir CEBOTARI